

Risiko ved investering i fondsobligasjoner

Som investor har du et selvstendig ansvar for å forstå risikoen i de investeringer du velger. Vi vil derfor innledningsvis understreke noen viktige forutsetninger.

- handel med fondsobligasjoner skjer på din egen risiko
- du må sette deg inn i og ha en god forståelse av regulering, vilkår og betingelser (herunder låneavtalen) for den aktuelle fondsobligasjonen du investerer i og dens egenskaper og risiko
- du må sette deg inn i og ha en god forståelse av hvilken type institusjon utstederen av fondsobligasjonen er
- du har selv ansvaret for å overvåke verdiendringer på de fondsobligasjoner du har posisjoner i
- du må selv løpende vurdere dine investeringer og foreta de endringer som er nødvendig for å tilpasse disse til din investeringsstrategi og risikoprofil

Fondsobligasjoner – generelt om egenskaper og risiko

En fondsobligasjon eller «hybridobligasjon» er et usikret rentebærende finansielt instrument og utgjør således en ikke-forfalt fordring på utstederen som normalt vil være en bank eller annen institusjon som er underlagt regelverket om kapitalkrav og annen finanslovgivning. Nedenfor er det fondsobligasjoner utstedt av banker som beskrives.

Både forretningsbanker og sparebanker kan være utsteder ("Utsteder") av fondsobligasjoner. Formålet med utstedelse av denne type obligasjoner, vil for bankene være å oppfylle de offentlig fastsatte kravene til kapitaldekning, eventuelt å skaffe seg en høyere kapitaldekning enn minimumskravene. Dersom en bank eventuelt skulle bli avvirket vil eierne av fondsobligasjoner ha prioritet foran eierne av egenkapitalinstrumenter (aksjer eller egenkapitalbevis), men bak eierne av ansvarlig lån, senior obligasjoner og innskyltere m.v.

Fondsobligasjon må oppfylle krav fastsatt i forskrift for å få status som «annen godkjent kjernekapital». Forskriften er basert på EU-regler. Internasjonalt omtales obligasjoner med tilsvarende egenskaper for «contingent convertible securities», forkortet «CoCos».

Fondsobligasjoner regnes som et komplekst finansielt instrument fordi det har egenskaper som gjør at det kan være vanskelig å vurdere risikoen. Dette kan også påvirke prisingen i annenhåndsmarkedet. Fondsobligasjoner ligger risikomessig nær opptil aksjer eller egenkapitalbevis. Ved den løpende prisingen av fondsobligasjonen vil generelle svingninger i verdipapirmarkedet, varierende likviditet i fondsobligasjonene, samt selskapsspesifikke faktorer virke inn. For en nærmere generell beskrivelse av egenskaper og risiko knyttet til aksjer og rentebærende instrumenter, vises til risikoinformasjon på våre hjemmesider: <https://www.norne.no>

Finanstilsynet er av den oppfatning at fondsobligasjoner i utgangspunktet er et lite egnet eller hensiktsmessig investeringsprodukt for «forbrukere», og gir uttrykk for at det kreves betydelig kunnskap om og erfaring med komplekse finansielle instrumenter for å være i stand til å forstå risikoen forbundet med fondsobligasjoner.

Følgende risikoelementer følger av reguleringen av fondsobligasjoner:

- **Risiko for endring i regulering**
 - Forskriftene kan endres etter at en fondsobligasjon er utstedt, noe som direkte kan påvirke fondsobligasjonens egenskaper og risiko, siden eventuelle endringer i forskriften kan påvirke fondsobligasjonens egenskaper og risiko, utgjør eventuelle endringer i forskriften i seg selv en risiko for at fondsobligasjonens egenskaper og derav risiko endres.
- **Risiko for nedskrivning eller konvertering**
 - Utsteder må enten (avhengig av låneavtalen) skrive ned verdien av fondsobligasjonen eller konvertere kapital til ren kjernekapital dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under en fastsatt proSENTSATS, for tiden 5,125%. Denne proSENTSATS kan imidlertid endres ved forskriftsendring, som enten er fastsatt nasjonalt eller av EU.

- Finanstilsynet kan instruere Utsteder om nedskrivning eller konvertering av fondsobligasjonen
- **Risiko for tap av rente**
 - Utsteder kan velge å ikke betale renter (kupong) uten at dette skal betraktes som mislighold
 - Finanstilsynet kan pålegge Utsteder å stoppe renteutbetaling
 - Dersom Utsteder kommer i brudd med kapitalkrav vil renteutbetaling normalt måtte forventes å bli stoppet
 - Det er ingen akkumulering av renter som ikke utbetales
- **Risiko for at investeringshorisonten blir lengre eller kortere enn forventet**
 - Lånet er evigvarende, men Utsteder kan på visse betingelser kjøpe tilbake hele eller deler av lånet eller innfri fondsobligasjonen etter 5 år dersom Finanstilsynet samtykker. Utsteder kan velge å ikke benytte muligheten til innfrielse eller tilbakekjøpe (call) lånet
 - Utsteder kan etter samtykke fra Finanstilsynet innfri eller foreta tilbakekjøp av fondsobligasjonen dersom regelendring fører til at kapitalen (helt eller delvis) ikke lenger kan regnes som «annen kjernekapital» eller dersom den skattemessig behandling av fondsobligasjoner for Utsteder endres vesentlig
- **Risiko for unnlatt oppskrivning**
 - Dersom Utsteder har måttet skrive ned verdien på fondsobligasjonen, kan Utsteder skrive opp verdien igjen ved at den tillegges en andel av akkumulert overskudd
 - Det er regler for hvor raskt Utsteder kan skrive opp igjen fondsobligasjonen. Disse knytter seg blant annet til den andel av resultatet som tilsvarer andelen av kapitalen fondsobligasjonen utgjorde før nedskrivningen